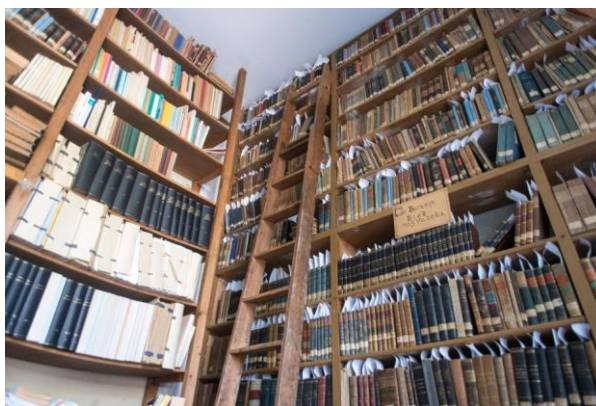

Vásárhelyi bibliotékák

1. A Németh László Városi Könyvtár helyismereti gyűjteménye. Tág értelemben minden vásárhelyi vonatkozású anyagot gyűjt. Így a természeti viszonyokkal (talaj- és éghajlati viszonyok, növény- és állatvilág), a gazdasági élettel (ipar, mezőgazdaság, kereskedelem, pénzügy), közlekedéssel, a szolgáltatással, a társadalommal, a politikummal, az egészségüggyel, a környezetvédelemmel, a tudományos és művészeti élettel, a néprajzzal, az irodalommal, az oktatással kapcsolatos könyvek, dokumentumok mind helyt kapnak a gyűjteményben. Az irodalom, a tudomány, a művészet, a gazdaság helyi születésű jeles képviselőin kívül helyi személynek (József Attila, Kohán György, Németh László) számítanak azok is, akiket működésük bizonyos szakasza, életük valamely jelentős eseménye kapcsol a városhoz, így azokról szóló írások gyűjtése is a helyismereti munka része. Közülük is kitüntetett figyelmet fordítanak a névadóra, Németh Lászlóra, kinek kultusza ápolása, a róla szóló irodalom összegyűjtése és publikálása egyik alapfeladatuk.

2. Isépy Tamás könyvtára a hódmezővásárhelyi Németh László Gimnáziumban. Gyűjteményét egy városi közművelődési könyvtárhoz lehet hasonlítani, amelyben a társadalomtudományok minden referenz kérdésére megtalálhatjuk a választ a könyvek segítségével. Lényegében a humán tudományok 1960 és 1980 közötti magyarországi könyvtermésének szinte minden darabja megtalálható a kollekciónban.

3. A Bethlen Gábor Református Gimnázium könyvtára. A hódmezővásárhelyi református gimnáziumban 1723 óta folyamatos a tanítás. A XVI-XVII. századi előzmények után ez a felekezet szervezte meg a Templom mellé az Iskolát. A református iskolaügy művelődéstörténeti szerepére csak utalni kell: hitet és tudást közvetített, magyar volt és európai. Európát azonnal a falai közé hozta a peregrinus, aki hazatért hóna alatt a könyvvel, és ugyanazzal a jogos büszkeséggel hirdette, mint egykor Janus Pannonius, hogy már nemcsak Itália földjén teremnek a könyvek, hanem a Hód-tó partján is ismerik Európa legfrissebb szellemi áramlatait: „Nem láthatta ez iskola annak előtte Minervát, / Tóth Pál csalta ide bő adományával. / Most hogy a helvétek s hollandusok is hazaadták / Pannón földjére épen egészségben: / Egykori jóakarátja jelét nyomban kimutatta / Tárgya s csinja szerint itt e komoly könyvvel.”

A XVIII. század jelesei közül kiemelkedik Szőnyi Benjámín vásárhelyi református lelkész alakja. A gimnázium ethoszát meghatározza, hogy 1945 szeptemberétől 1948

decemberéig óraadó tanára volt Németh László. Itt végzi pedagógiai kísérleteit és fogalmazza meg a tanüggyel kapcsolatos elképzeléseit; 1957-ben pedig Kossuth-díjának összegét ajánlja fel a könyvtár fejlesztésére. A Debreceni Kollégium partikulájaként létrejött iskola a XVIII. század óta organikusan fejlődhetett, így elsősorban a protestantizmus szellemi áramlatainak, iskolakultúrájának hatása tükröződik a gyűjteményen. A történelem pusztításai szerencsésen elkerülték, az államosítás sem bontotta meg: a teológia szak több ezres állománya is sértetlen maradt.